

W

ДОШКІЛЬНЕ ВИХОВАННЯ

9

«РАДЯНСЬКА ШКОЛА»
1961

ЗМІСТ

	Стор.
По шляху до комунізму	1
Множити успіхи громадського дошкільного виховання	5

Відмінники дошкільної справи

Вони борються за високу якість роботи	7
---	---

З ДОСВІДУ

А. Рубан — Про підготовку дітей старшої групи до школи	9
М. Новак — Про наступність в роботі дитячого садка і школи	13
А. Басс, М. Косокіна — Про зв'язок зі школою	14
К. Лохуарова — Розвиток самостійності й ініціативи у дітей в період підготовки до школи	17
Р. Бранзбург, М. Кривенцова, А. Димова, В. Горяїнова — Розваги в дитячому садку	20

СТОРІНКА ДЛЯ ДІТЕЙ

Свято (слова В. Кириленка, музика І. Кишка)	26
Танець «Весела стрічечка» (музика М. Сатуліної, рухи Ф. Теплицької)	27
Танець з лялькою (музика Г. Фінаровського, слова і рухи В. Антонової)	28
Витівник (музика Ф. Шуберта, гра С. Мейерсон)	29

ПРИРОДА НАВКОЛО НАС

В. Володін — Пора пташиних зграй	31
--	----

БЕСІДИ ТА КОНСУЛЬТАЦІЇ

Б. Баєв — Деякі психологічні питання дошкільного виховання	32
Д. Рафалович — Фінансування дошкільних установ	35

КРИТИКА ТА БІБЛІОГРАФІЯ

Л. Г. — Нові книги про виховання дошкільників	40
І. Вінник — Бібліотечка дошкільного працівника	42

ПЕДАГОГІЧНЕ ЖИТТЯ

До підсумків громадського огляду роботи дитячих дошкільних установ у кол-госпах республіки	43
Л. Сияцька, Н. Шляхова — Педагогічні питання	46

Редакційна колегія:

Д. О. Дорохова, Н. О. Красіна, Н. Ю. Переверзева, Є. К. Сухенко, Г. І. Сушан
(головний редактор), П. С. Ходченко, Т. І. Цвелих, П. Р. Чамата, М. Є. Шевченко.

Журнал «Дошкольное воспитание»
(на українском языке).

Техредактор О. О. Чала.	Коректор О. К. Лисенко.
-------------------------	-------------------------

Адреса редакції: Київ, 53, Ю. Коцюбинського, 5, Тел. 5-21-29, дод. 3-12.

БФ 23592. Замовлення К-195. Тираж 18645. Друк. арк. 3, умовн. арк. 4,1. Обл. видавн. арк. 5. Формат паперу 70×108. Підписано до друку 26.VIII 1961 р.

Київська обласна друкарня, вул. Леніна, 19.

їх як дітей саме цього віку. І зрозуміло, що засоби й методи дошкільного виховання повинні відповідати віковим особливостям дошкільників. Тільки за такої умови, спираючись на наявний рівень розвит-

ку дитини, можна успішно вести її до вищого рівня і здійснювати тим самим завдання комуністичного виховання підрастаючого покоління.

Б. БАЄВ

Фінансування дошкільних установ

Багато працівників дитячих дошкільних установ звертаються з різними запитаннями про порядок фінансування установ.

Спробуємо стисло викласти порядок фінансування дитячих садків і дитячих ясел-садків.

Витрати на утримання дитячої дошкільної установи визначаються на підставі кошторису, який повинна мати кожна установа. Як правило, кошторис складається з трьох основних розділів.

У першому розділі наводяться суми витрат за статтями бюджетної класифікації: ст. 1 — «Заробітна плата», ст. 2 — «Нарахування на зарплату», ст. 3 — «Канцелярські і господарські витрати», ст. 4 — «Командировочні і службові роз'їзди», ст. 5 — «Учбові витрати», ст. 9 — «Харчування», ст. 12 — «Придбання інвентаря та обладнання», ст. 14 — «Придбання м'якого інвентаря», ст. 16 — «Капітальний ремонт».

У другому розділі визначаються джерела покриття витрат: асигнування з бюджету, кошти батьків та інші можливі джерела. У третьому розділі наводяться показники, які характеризують обсяг діяльності установи: відомості про кількість груп і дітей з розподілом їх за тривалістю перебування дітей в дитячому садку або в дитячих яслах-садку.

На підставі цього кошторису, розглянутому і затвердженому відповідним порядком, установа одержує потрібні кошти. Отже, єдиним документом, який дає право на проведення тих чи інших витрат, є затверджений кошторис.

Кошторис дитячих дошкільних установ затверджується: для установ, які перебувають у віданні відділів народної освіти — завідувачими міськими або районними відділами народної освіти, а для установ, які перебувають у віданні господарських організацій — керівниками відповідних організацій, підприємств, установ.

Витрати по фонду заробітної плати обчислюються відповідно до затверджених Радою Міністрів УРСР типових штатів адміністративного, педагогічного, медичного та обслуговуючого персоналу дитячих дошкільних установ. Типові штати для дитячих садків затверджені постановою від 26 липня 1958 року (опубліковані в № 18 «Збірника наказів і розпоряджень Міністерства освіти УРСР за 1958 рік»); типові штати для дитячих дошкільних установ (ясла-садок) затверджені постановою від 11 липня 1960 року (опубліковані в № 19—20 «Збірника» за 1960 рік).

Штати дитячих установ встановлюються, за належністю, раднаргоспами, виконкомми обласних, міських і районних Рад депутатів трудящих, а також керівниками міні-

стерств і відомств УРСР відповідно до затверджених типових штатів та в межах планів з праці і бюджетних асигнувань.

Типові штати встановлено окремо для дитячих установ з тривалістю роботи 9 годин, з тривалістю роботи 12 годин і з цілодобовим перебуванням дітей протягом 6 днів на тиждень, в залежності від кількості груп.

Наповненість груп встановлюється:

— для дошкільних дитячих установ (ясла-садок):

а) для дітей віком від 2 до 9—10 місяців — 15 чол.;

б) для дітей віком від 9—10 місяців до 4 років — 20 чол.;

в) для дітей віком від 4 до 7 років — 25 чол.;

— для дитячих садків — 25 чоловік.

При переведенні дитячих установ на 10-годинну роботу кількість ставок педагогів-вихователів та медичних сестер відповідно збільшується проти кількості, передбаченої для дитячих установ з тривалістю роботи 9 годин.

П р и к л а д 1. У чотиригрупних дитячих яслах-садках з 9-годинним перебуванням дітей є 2 групи дітей дошкільного віку і 2 групи дітей ясельного віку. Для таких дитячих ясел-садків встановлюється 3 ставки педагога-вихователя (2 групи по 1,5 одиниці) і 2,6 ставки медичної сестри (2 групи по 1,3 одиниці). Якщо робота в дитячих яслах-садках триває 10 годин, кількість ставок педагогів-вихователів буде 3,33 (10 годин $\times$ 2 групи = 20 годин, а норма роботи вихователя 6 годин; $20 : 6 = 3,33$). Кількість же ставок медичних сестер становитиме 2,86 (10 годин $\times$ 2 групи = 20 годин, норма роботи медичної сестри 7 годин; $20 : 7 = 2,86$).

П р и к л а д 2. У семигрупних дитячих яслах-садках з 9-годинним перебуванням дітей є 4 групи дошкільного віку і 3 групи дітей ясельного віку, в них 60 дітей. Для таких дитячих ясел-садків встановлюється 6,5 одиниці посад педагогів-вихователів (4 групи по 1,5 одиниці = 6 одиниць плюс 0,5 одиниці на 60 дітей ясельного віку) та 3,9 посади медичних сестер.

При переведенні цих дитячих ясел-садків на 10-годинну роботу кількість ставок педагогів-вихователів треба встановити 7,16 (4 групи по 10 годин = 40 годин; $40 : 6 = 6,66$ плюс 0,5 ставки для ясельних груп), а медичних сестер — 4,29 ставки (3 групи $\times$ 10 = 30 годин; $30 : 7 = 4,29$).

П р и к л а д 3. У двогрупному дитячому садку з 9-годинним перебуванням дітей передбачено 2,5 ставки вихователя (9 годин $\times$ 2 групи = 18 годин мінус 3 години вихователівської роботи завідувачого =

15 годин, а норма роботи вихователя становить 6 годин — $15 : 6 = 2,5$). Якщо робота в дитячому садку триває 10 годин, кількість вихователських ставок буде: $10 \text{ годин} \times 2 \text{ групи} = 20 \text{ годин}$ мінус 3 години роботи завідуючого = $17 : 6 = 2,83$ ставки.

При виїзді дитячих установ у літній період на дачу або при переході їх на інтернатний стан штати на цей час встановлюються у відповідності з штатами дитячих установ з цілодобовим перебуванням з урахуванням безперервного перебування дітей протягом тижня.

Наприклад, для дитячих ясел-садків з цілодобовим перебуванням дітей протягом 6 днів на тиждень передбачено 2 ставки педагога-вихователя на групу дітей дошкільного віку (з розрахунку 12 годин роботи на день або 72 години на тиждень) та 3,4 ставки медичної сестри на групу дітей ясельного віку (з них 1,7 ставки на нічний час). При переході на безперервну роботу протягом тижня вихователської роботи буде 84 години (7 днів по 12 годин), для медичної сестри — 168 годин (7 днів по 24 години). Кількість ставок педагога-вихователя складатиме 2,33 на групу дітей дошкільного віку ($84 : 36$ тижневих годин), а кількість ставок медичної сестри — 4 на групу дітей ясельного віку ($168 : 42$ тижневих годин).

За кошторисом дитячих установ передбачаються асигнування на оплату осіб, які замінюють працівників, що перебувають у відпустці: завідуючих, педагогів-вихователів, медичних сестер, музичних працівників, поварів, санітарок-нянь, нянь-прибиральниць і нічних нянь.

Приклад. У дитячих яслах-садках пра-

цюють 4 педагоги-вихователі з місячним фондом заробітної плати 192 крб., фонд заробітної плати на день становить ($192 : 25,6$) = 7 крб. 50 коп., а на 36 днів відпустки потрібно додатково 270 карбованців ($7,5 \times 36$).

У дитячих установах з трьома і більше групами ясельного або дошкільного віку для підміни педагогів-вихователів і медичних сестер у відпускний період може бути встановлена додаткова посада педагога-вихователя та посада медичної сестри.

Визначення розміру заробітної плати вихователів, музичних і медичних працівників та завідуючих дитячими установами відповідно до освіти і стажу роботи проводиться: в дитячих установах, які перебувають у віданні відділів народної освіти, — завідуючим міським або районним відділом народної освіти; в дитячих установах, які перебувають у віданні господарських організацій, — керівниками відповідних організацій, підприємств, установ.

Посадові оклади вихователів, музичних працівників і завідуючих дитячими установами встановлюються у відповідності з постановою РНК СРСР від 3 червня 1945 року. Застосовуючи ці ставки, необхідно враховувати, що вони збільшені в зв'язку з деяким підвищенням лайкових цін з 16 вересня 1946 року. Для встановлення ставок заробітної плати, збільшеної в зв'язку з цим, перш за все визначається розмір ставок з урахуванням всіх факторів (освіта, стаж, різні надбавки тощо). Наприклад, ставка вихователя, що має середню педагогічну освіту і стаж роботи понад 10 років і працює в санаторній групі міського дитячого садка, визначається так: 40 крб. +

	3 стажем педагогічної роботи			
	до 5 років	від 5 до 10 років	понад 10 років	25 років і більше
У містах і робітничих селищах				
В дитячих установах з кількістю груп:				
до 3-х груп	55	57,50	60	64
4—5 груп	57,50	60	61,50	66,75
6 груп і більше	60	61,50	64	69,50
У сільській місцевості				
В дитячих установах з кількістю груп:				
до 3-х груп	47,5	50	52,50	56,75
4—5 груп	50	52,50	55	59,50
6 груп і більше	52,50	55	57,50	61,25
Завідуючим дитячими установами, які мають вищу освіту, виплачуються такі посадові оклади:				
У містах і робітничих селищах				
В дитячих установах з кількістю груп:				
до 3-х груп	60,75	63,63	66,50	72,25
4—5 груп	63,63	66,50	69,38	75,41
6 груп і більше	66,50	69,38	72,25	78,58
У сільській місцевості				
В дитячих установах з кількістю груп:				
до 3-х груп	53,13	56	58,88	62,76
4—5 груп	56	58,88	60,75	65,93
6 груп і більше	58,88	60,75	63,63	69,06

10 крб. (підвищення ставки на 25% за роботу в санаторній групі) = 50 крб.

Після того, як встановлено розмір ставки заробітної плати відповідно до постанови РНК СРСР, визначається розмір підвищення заробітної плати в зв'язку з деяким підвищенням пайкових цін з 16 вересня 1946 року. У наведеному вище прикладі він дорівнює 10 крб., ставка заробітної плати даного вихователя становитиме 60 крб. на місяць.

З урахуванням зазначеної постанови РНК СРСР, а також рішення Уряду СРСР про підвищення з 16 вересня 1946 року (в зв'язку з деяким підвищенням пайкових цін) заробітної плати робітникам і службовцям, ставки яких не перевищують 90 крб. на місяць, завідуючим дитячими садками виплачуються ставки заробітної плати в таких розмірах (див. табл. на стор. 36).

Для завідуючих одно- і двогрупними дитячими садками зазначені посадові оклади включають оплату обов'язкової щоденної тригодинної роботи з дітьми в групі (в тому числі і для завідуючих одно- і двогрупними дитячими садками з цілодобовим перебуванням дітей протягом 6 днів на тиждень).

У дитячих установах, де є групи з цілодобовим обслуговуванням дітей (незалежно від кількості груп), або при переведенні установи на цілодобове обслуговування в літній період у зв'язку з виїздом на дачу посадові оклади завідуючим підвищуються на 10%.

П р и к л а д. У шестигрупному міському дитячому садку з цілодобовою групою працює завідуючий дитячим садком з ви-

щою освітою і 15-річним стажем педагогічної роботи. Заробітна плата цього завідуючого становитиме: ставка завідуючого (без підвищення з 16 вересня 1946 року) 63 крб. 25 коп. + 6 крб. 32,5 коп. (10-процентна надбавка за цілодобову групу) + 9 крб. (надбавка в зв'язку з деяким підвищенням пайкових цін) — разом 78 крб. 58 коп. на місяць.

У дитячих установах з особливим режимом (для туберкульозних, сліпих, глухонімих дітей) посадові оклади завідуючим встановлені на 25% вище окладів завідуючих дитячими установами загального типу.

П р и к л а д. У чотиригрупному міському дитячому садку для туберкульозних дітей з цілодобовою групою працює завідуючий з семирічним педагогічним стажем. Заробітна плата його на місяць становитиме: основна ставка — 50 крб. + 5 крб. (10-процентна надбавка за цілодобову групу) — разом 55 крб. + 13 крб. 75 коп. (25-процентна надбавка за особливий режим) = 68 крб. 75 коп. + 9 крб. (надбавка в зв'язку з деяким підвищенням пайкових цін) — всього 77 крб. 75 коп. на місяць.

Посадові оклади вихователям і музичним працівникам дитячих установ (з урахуванням надбавки в зв'язку з деяким підвищенням пайкових цін) виплачуються в таких розмірах (табл. див. нижче).

Зазначені посадові оклади виплачуються вихователям за 6 годин роботи на день, або 36 годин на тиждень, і музичним працівникам — за 4 години роботи на день, або 24 години на тиждень. В години роботи музичних працівників включається безпосередня робота з дітьми і робота з ви-

	У містах і робітничих селищах				У сільській місцевості			
	З стажем педагогічної роботи							
	до 5 років	від 5 до 10 років	понад 10 років	25 років і більше	до 5 років	від 5 до 10 років	понад 10 років	25 років і більше
Вихователі, які мають вищу освіту	50,25	53,13	56	59,60	44,50	47,38	50,25	54,28
Вихователі, які мають середню педагогічну освіту	45	47,50	50	54	41	42,50	45	48,50
Вихователі, які мають середню освіту*	41	42 50	45	54	36	38,50	41	48,50
Вихователі, які не мають закінченої середньої освіти	38	40,25	41,50	44,65	33,50	35,75	38	40,70

хователями по розучуванню пісень, фізкультурних вправ, підготовка до свят тощо.

Музичні працівники з спеціальною музичною освітою прирівнюються до вихователів, які мають відповідну педагогічну осві-

ту. Музичні працівники, які мають вищу освіту (незалежно чи спеціальну, чи іншу) оплачуються як особи з вищою освітою.

В дитячих установах з особливим режи-

* Вихователям, що мають середню загальну освіту і стаж педагогічної роботи понад 15 років, оклади встановлюються на рівні окладів вихователів, що мають середню педагогічну освіту.

мом (для туберкульозних, сліпих, глухонімих) посадові оклади вихователям і музичним працівникам встановлені на 25% вище окладів відповідних працівників у дитячих садках загального типу.

П р и к л а д 1. У міському дитячому садку працює вихователь, який має середню педагогічну освіту і стаж роботи понад 10 років. Навантаження його складає 8 годин на день, або 48 годин на тиждень. Заробіток його на місяць становитиме:

$$\frac{50 \text{ крб.} \times 48}{36} = 66 \text{ крб. 67 коп.}$$

(ставка 50 крб., поділена на 36 — норму тижневого навантаження. Одержана вартість тижневої години множить на 48 — фактичне навантаження на тиждень).

П р и к л а д 2. Вихователь з вищою освітою і 16-річним стажем працює в дитячому садку з особливим режимом по 6 годин на день. Заробітна плата цього вихователя на місяць визначається так: 46 крб. (ставка без урахування надбавки в зв'язку з деяким підвищенням пайкових цін) + 11 крб. 50 коп. (25-процентна надбавка за особливий режим) — разом 57 крб. 50 коп. + 9 крб. (надбавка в зв'яз-

ку з деяким підвищенням пайкових цін) — всього 66 крб. 50 коп.

Якщо той же вихователь працюватиме 8 годин на день, або 48 годин на тиждень, заробіток його становитиме:

$$\frac{66 \text{ крб. 50 коп.} \times 48}{36} = 88 \text{ крб. 67 коп.}$$

Посадові оклади завідуючих дитячими установами загального типу, що мають, з дозволу органів охорони здоров'я, групу (або групи) для дітей з туберкульозною інтоксикацією, а також оклади вихователів і музичних працівників, які працюють в цій групі (або групах), встановлюються на 25% вище за оклади відповідних працівників у дитячих садках загального типу.

Вихователям, музичним працівникам і завідуючим дитячими установами, які мають звання Заслуженого вчителя школи або вчений ступінь, виплачується зверх посадового окладу 10 крб. на місяць.

Посадові оклади медичним працівникам дошкільних дитячих установ (ясла-садок) встановлюються відповідно до постанови Ради Міністрів СРСР від 12 серпня 1955 року в таких розмірах:

	З стажем медичної роботи			
	до 5 років	від 5 до 10 років	від 10 до 25 років	25 років і більше
1. Старші медичні сестри з середньою медичною освітою	50	57,50	62,50	70
2. Медичні і патронажні сестри, які мають середню медичну освіту	45	52,50	60	67,50
3. Медичні і патронажні сестри, які не мають середньої медичної освіти	37,50	42,50	50	55
4. Санітарки-няні	35	37,50	41	45

Посадові оклади медичних працівників, які працюють в дитячих установах з особливим режимом, а також оклади медичних сестер і санітарок-нянь, які працюють в групах для дітей з туберкульозною інтоксикацією та в групах для дітей, хворих на хронічну дизентерію, встановлені на 15% вище окладів відповідних працівників у дитячих установах загального типу.

Іншим працівникам посадові оклади встановлюються на рівні діючих окладів по аналогічних посадах, зареєстрованих у фінансових органах.

Відповідно до існуючого положення про обмеження сумісництва по службі при обчисленні середнього заробітку працівникам дошкільних установ (як в одній, так і в кількох) враховується заробітна плата за фактичне навантаження по всіх місцях роботи, проте не більше ніж півтори тарифної ставки (вищої для даного працівника).

Витрати по інших статтях кошторису визначаються виходячи з прийнятих за бюджетом нормативів та потреб кожної установи.

Окремо складається кошторис на додаткові витрати, пов'язані з проведенням

оздоровчих заходів (додатковий штат, збільшення норм витрат на харчування, вивіз дітей на дачі тощо).

У витратах по поточному утриманню дитячих дошкільних установ беруть участь батьки дітей.

Плата батьків за утримання дітей в дошкільних дитячих установах встановлена в таких розмірах (див. таблицю на стор. 39):

При обчисленні загальної суми заробітку враховується заробітна плата батька і матері, а у випадку їх відсутності — заробіток родича або особи, на утриманні якої перебуває дитина. Аліменти, виплачувані батьками, виключаються з загального заробітку батьків.

При визначенні загальної суми заробітку також враховуються: всі види пенсій, одержуваних особами, переліченими вище, а також пенсія, одержувана на дитину, що перебуває в дитячій дошкільній установі; стипендії; аліменти, одержувані на дітей; щомісячна державна допомога, одержувана одиними і багатодітними матерями. (При визначенні загальної суми заробітку батьків не враховуються аліменти, одержу-

При загальній сумі заробітку батьків або осіб, на утриманні яких знаходиться дитина	У містах і робітничих селищах				У сільській місцевості			
	з тривалістю перебування дітей			в санаторних та при виїзді на дачу	з тривалістю перебування дітей			в санаторних та при виїзді на дачу
	9—10 годин	12—14 годин	24 години		9—10 годин	12—14 годин	24 години	
В дитячих садках:								
до 40 карбованців	4,00	5,00	6,00	8,00	3,00	3,80	4,50	6,00
від 40 крб. 10 коп. до 60 крб.	5,50	6,90	8,30	11,0	4,50	5,60	6,80	9,00
від 60 крб. 10 коп. до 80 крб.	7,00	8,80	10,50	14,00	6,00	7,50	9,00	12,00
від 80 крб. 10 коп. до 120 крб.	8,50	10,60	12,80	17,00	7,50	9,40	11,30	15,00
понад 120 крб.	10,00	12,50	15,00	20,00	9,00	11,30	13,50	18,00
В дитячих яслах:								
до 40 карбованців	3,00	3,80	4,50	6,00	1,50	1,90	2,30	3,00
від 40 крб. 10 коп. до 60 крб.	4,00	5,00	6,00	8,00	2,50	3,10	3,80	5,00
від 60 крб. 10 коп. до 80 крб.	5,00	6,30	7,50	10,00	3,50	4,40	5,30	7,00
від 80 крб. 10 коп. до 120 крб.	6,50	8,10	9,80	13,00	5,00	6,30	7,50	10,00
понад 120 крб.	8,00	10,00	12,00	16,00	6,50	8,10	9,80	13,00

вані на дітей, які не перебувають у дитячих установах).

Плата за утримання дітей в дитячих дошкільних установах зменшується для батьків, родичів або осіб, які взяли дитину на своє утримання:

- які мають двох дітей при заробітку до 60 крб. на місяць, на 25%;
- які мають трьох дітей при заробітку до 40 крб. на місяць, на 50%;
- які мають трьох дітей при заробітку до 80 крб. на місяць, на 35%;
- які мають чотирьох дітей і більше незалежно від заробітку, на 50%.

Діти вдов військовослужбовців і партизан, що померли внаслідок поранення, кон-

тузій, каліцтва та захворювання, одержаних на фронтах Вітчизняної війни, прирівняні щодо розмірів плати за утримання дітей в дитячих садках і яслах до дітей одиноких матерів, для яких при заробітній платі до 60 крб. плата зменшується на 50%.

Питання, пов'язані з фінансуванням дитячих дошкільних установ, а також всі питання штатів, заробітної плати, тарифікації окремих працівників вирішуються на місцях відділами народної освіти або відповідними організаціями, у віданні яких перебувають установи.

Д. РАФАЛОВИЧ